

# Bedrijfseconomie varkenshouderij



**Bedrijfseconomie voor het thema Management & Organisatie  
OOVV-niv.3, 2016-2017**

# 1. Inleiding

Saldo-berekening -> belangrijker dan technische kengetallen



Opbrengsten – toegerekende kosten

## Aandachtspunten

- hoe is saldoberekening opgebouwd,
- met Excel snel diverse situaties doorrekenen
- bpv: welk programma, waar nog verbetering mogelijk ?
- vergelijken met klasgenoten.
- verschillen tussen bedrijven

## 2. Opbouw saldo

### 2.1 Opbrengsten

1. waarde (geld) verkochte producten  
(op lopende rekening)

2. vorderingen (nog € tegoed van geleverd)  
en voorraden (varkens in het hok; voer)

3. Aanwas (verschil waarde eind-beginbalans)

In dit thema OOVV: alleen 1. Waarde verkochte producten

In schema:



$$\text{Aanwas} = 128.000 - 120.000 = \text{€ } 8.000$$

Opbrengst (netto):

Ontvangen in 2015 270.000

Aanwas: + 8.000

Ontvangen 2 jan. 15: - 4.000

Vordering 29 dec. + 2.400 (3 jan. pas ontvangen)

Opbrengst (netto): 276.400

## 2.2 Kosten

- Toegerekende (variabele): stoppen als je productie stopt
- Niet-toegerekende (vaste kosten)

### Toegerekende kosten:

1. Dierkosten
2. Voerkosten
3. Kosten van uitval
4. Rentekosten dieren
5. Kosten gezondheidszorg
6. Overige toegerekende kosten
  - a) Elektriciteitskosten
  - b) Brandstofkosten
  - c) Kosten water
  - d) Vervoer
  - e) Aflevering
  - f) Overige

# Niet-toegerekende (vaste kosten)

## 1. Huisvestingskosten:

-> afschrijvingen, rente en onderhoud.

## 2. Algemene kosten:

-> autokosten, telefoonkosten, abonnementen, contributies, heffingen, administratiekosten, verzekering enz.

-> vaak via normen

## 3. Arbeidskosten

## 4. Mestkosten

! Mestkosten : is eigenlijk toegerekend, toch niet in saldo !



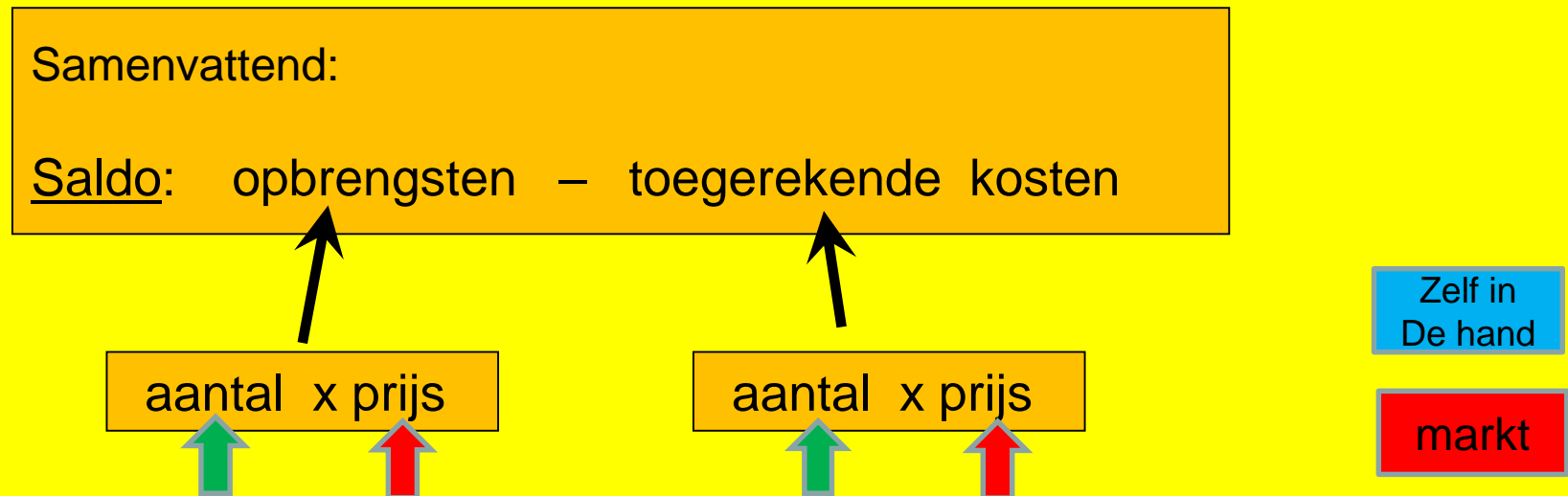
Met saldo wil je rentabiliteit bedrijfsvoering beoordelen

## 2.3 Saldo (opbrengsten – toegerekende kosten)

Op verschillende manieren uit te drukken:

- per g.a.z. (gemiddeld aanwezige zeug)
- per grootgebrachte big
- per afgeleverd varken
- per g.a.vlv (gem. aanwezig)

Nieuw ! : per 100 m<sup>2</sup>



### 3. Saldo zeugenhouderij

per

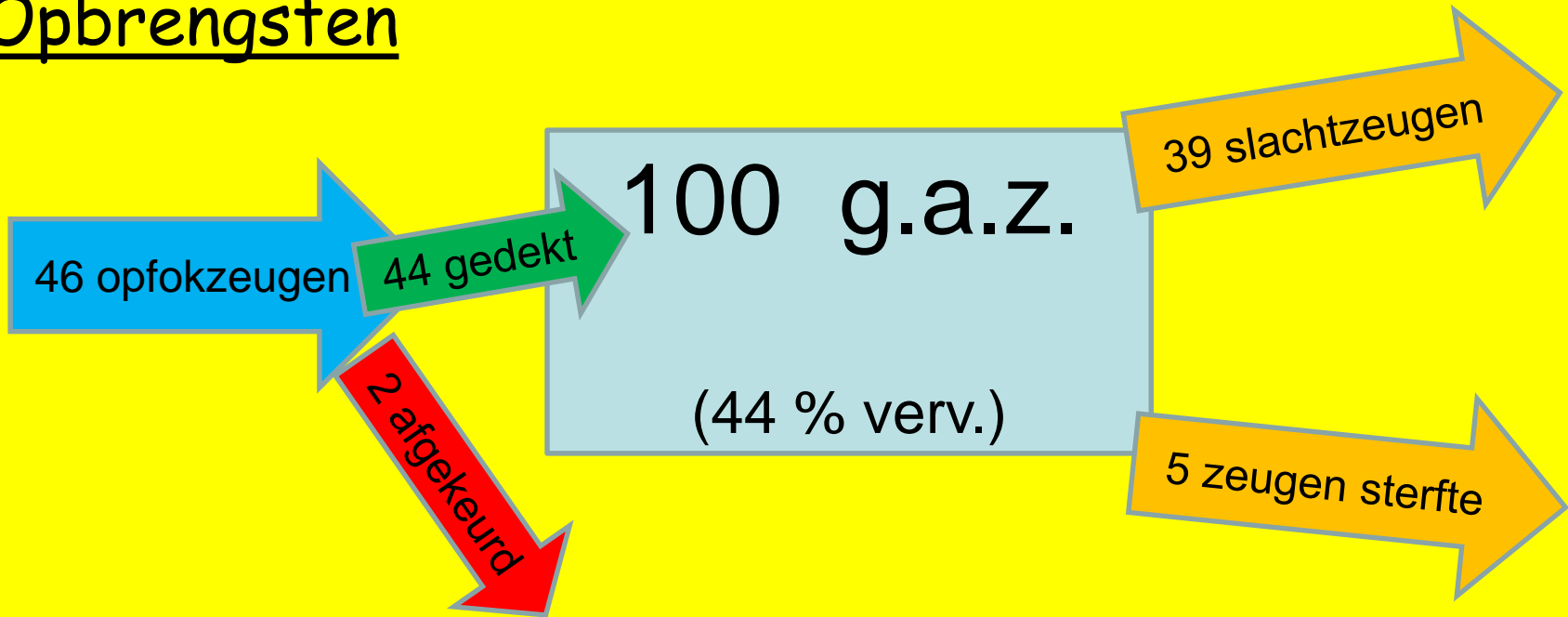
gemiddeld  
aanwezig  
zeug

per g.a.z.

Omschrijving	hoeveelheid	prijs (euro's)	bedrag (euro's)
<b>Opbrengsten</b>			
Afgeleverde biggen (25 kg)	23,8	40,00	952
Slachtzeugen	0,39	144	56
Uitgeselecteerde opfokzeugen	0,02	112	2
<b>Totaal opbrengsten</b>			<b>1010</b>
<b>Af: kosten aankoop opfokzeugen en voer</b>			
Aankoop opfokzeugen (7 mnd)	0,46	235	108
Voer opfokzeugen	38 kg	0,18	7
Voer zeugen	1151 kg	0,18	207
Voer biggen	669 kg	0,285	191
Zoekbeer	0,006	207	1
<b>Totaal kosten aankoop</b>			<b>514</b>
<b>Voerwinst per gemiddeld aanwezige zeug per jaar</b>			<b>496</b>
<b>Af: overige toegerekende kosten</b>			
KI			20
Gezondheidszorg			48
Heffing gezondheidszorg			6
Elektriciteit			26
Verwarming (brandstoffen en strooisel)			34
Water			6
<b>Totaal overige toegerekende kosten</b>			<b>140</b>
<b>Saldo per gemiddeld aanwezige zeug per jaar <sup>1)</sup></b>			<b>356</b>
<sup>1)</sup> Zonder rente:			
Rentekosten levende have, voer- en kasgeld per gemiddeld aanwezige zeug per jaar			19,0



# Opbrengsten



Uitgedrukt **per 1 zeug** (per g.a.z.)

aantal verkoop zeugen:	0,39
aantal verkoop opfokzeugen:	0,02
aantal aankoop opfokzeugen:	0,46

## Toelichting:

### Verbruik opfokzeugenvoer per g.a.z.:

opfokzeug : vanaf 7 mnd. : 2,6 kg voer.

op bedrijf tot dekken: 32 dagen (210 -> 240)

opname per opfokzeug:  $2,6 \times 32 = 83$  kg voer.

Er zijn 46 opfokzeugjes per 100 g.a.z. aangekocht.

Per g.a.z.:  $46/100 \times 83 = \mathbf{38}$  kilogram voer

óf:  $46 \times 83 \text{ kg} = 3818 \text{ kg voer op } 100 \text{ g.a.z.} \rightarrow 38 \text{ kg per g.a.z.}$

### Zeug zelf: 1151 kg

### Aan biggenvoer:

- Per big: 28,1 kg

- Aantal biggen / g.a.z.: 23,8

->  $23,8 \times 28,1 \text{ kg} = 668,78 \rightarrow 669 \text{ kg biggenvoer}$

### Voerprijs:

- Notering / 100 kg

- Betalingskorting, silokorting

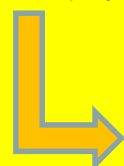
- Kwantumtoeslag

- Bijkomende service

# VOERWINST:

- Opbrengsten (totaal: bi + zgn + opfokz.)
- Kosten fokmateriaal
- Voerkosten (zeugen + biggen)
- = Voerwinst

## Voerwinst <-> saldo



snel beschikbaar, betrouwbaar, 80-90 % vd kosten zit er in

Het ene jaar is het andere niet -> vergelijk t.o.v. anderen

<u>Voorbeeld:</u>	<u>voerwinst / g a z.</u>		
- Bedrijf Jansen :	€ 700 .	t.o.v. <u>gemidd.</u> :	+ 8 %
		t.o.v. 25 % beste:	- 4 %
- Gemiddeld Nederland:	€ 650		
- <u>Gemidd</u> 25 % beste bedr.:	€ 730		

## Overige toegerekende kosten

- KI-insem./dekken
- Gezondheidskosten
- Heffingen
- Elektriciteit
- Water
- Rentekosten ??:

Norm: 4,75 % van € 400,- = € 19,- (gem. waarde zeug)

Tellen in sommige programma's niet als toegerekende kosten mee. Zou wel logisch zijn, maar daar is niet voor gekozen.

Reden: sommige bedrijven hoeven geen rente te betalen omdat ze met "eigen geld" financieren.

Fokbig: € 60,- tot € 70,- hogere kostprijs

## Opdracht 1

Voor een zeugenhouderijbedrijf zijn de volgende cijfers gegeven:

aantal <u>g.a.z.</u>	580
aantal grootgebracht (verkochte) biggen (24 kg)	16936
totale opbrengst verkochte biggen	€ 711.312
aantal gestorven zeugen	6
aantal verkocht zeugen	220
opbrengst verkochte zeugen	€ 29.700
aantal uitgeselecteerde verkochte opfokzeugen	28
opbrengst uitgeselecteerde opfokzeugen	€ 3.640
aantal gekochte beren:	-
aantal aangekochte opfokzeugen	252
totaal aankoopbedrag opfokzeugen	€ 40.572

zeugenvoer:

- drachtvoer:	448.000 kg <del>voer</del> in totaal	€ 24,30 / 100 kg
- <u>lactovoer</u> :	224.000 kg <del>voer</del> in totaal	€ 26,20 / 100 kg

biggenvoer:

- speenvoer:	84.680 kg <del>voer</del> in totaal	€ 43,- / 100 kg
- biggenkorrel:	389.528 kg <del>voer</del> in totaal	€ 32.45 / 100 kg

opfokzeugenvoer **16.400** kg ~~voer~~ in totaal € 25,- / 100 kg

Kosten gezondheidszorg; € 53.360

Kosten KI € 11.194

Electra: € 13.720

Verwarming € 17.840

Water: € 2.680

Bereken voor dit bedrijf:

a) de VOERWINST en

b) het SALDO

Gebruik hiervoor de tabel op volgende pagina.

# Berekening saldo per **G.A.Z.**

## Berekening saldo PER G.A.Z. (opdracht 1)

Onderdeel	Hoeveelheid	Prijs/kg (in €)	<del>Eenh.</del>	Bedrag (€)	Totaal (€)
-----------	-------------	--------------------	------------------	------------	------------

### Opbrengsten:

Biggen					
Opfokzeugen					
Zeugen					
Beren					

-----

### Kosten aankoop fokmateriaal + voer

Opfokzeugen					
Drachtvoer					
<del>Lactozeugenvoer</del>					
Opfokzeugenvoer					
Speenvoer					
Biggenvoer					

Totale kosten aankoop fokmateriaal + voer :

-----

Voerwinst per ~~g.a.z.~~

-----

### Overige toegerekende kosten

Gezondheidszorg					
KI					
Elektriciteit					
Verwarming					
Water					

Totaal overige kosten :

-----

Saldo totaal bedrijf :

-----